

Remissvar

Europaparlamentets lagstiftningsresolution om förordning om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet (ST 9333 2022 INIT)

Ju2022/02132

Centerpartiet anser att det är positivt att valrättsakten uppdateras och moderniseras, men anser liksom Konstitutionsutskottet (se utskottets yttrande 2021/22:KU45) att flera av de angivna målen med de föreslagna åtgärderna bättre uppnås av medlemsstaterna, och att vissa av de föreslagna ändringarna är kontraproduktiva.

Framförallt vänder vi oss emot förslagen om obligatorisk kvotering till vallistor och ingående regleringar om partiernas process angående kandidaturval hur valkampanjer ska bedrivas. Denna typ av detaljerad styrning av partiernas inre liv är ett omotiverat ingrepp i föreningsfriheten som dessutom står i strid med svensk grundlag. En sådan reglering kan inte anses vara förenlig med subsidiaritetsprincipen. Detsamma gäller det föreslagna förbudet mot att genomföra opinionsundersökningar under en viss period som även den, enligt KU, kan utgöra en begränsning av grundläggande fri- och rättigheter.

För att bibehålla förtroendet för valsystemet är det avgörande att medborgarna är väl bekanta med valförfarandet och vet vad de kan förvänta sig i samband med val. Valrättsakten bygger också på den grundläggande utgångspunkten att förfarandet vid val till Europaparlamentet i allt väsentligt ska följa de regler som gäller för nationella val, baserat på den inom europarätten fundamentala subsidiaritetsprincipen i art 5 EUF. Subsidiaritetsprincipen innebär att regleringar i så stor omfattning som möjligt ska ske på nationell nivå.

Det är därför avgörande att formerna för hur val till Europaparlamentet genomförs tillåts variera mellan medlemsstaterna, utifrån nationella förutsättningar och regleringar. Utgångspunkten måste vara att regleringen i så stor omfattning som möjligt sker på nationell nivå. Det är därför svårt att förstå hur förslaget om gemensam valdag den 9 maj det sista året på valperioden, vilket till i de flesta fall skulle infalla på en vardag, kan bidra till ökat valdeltagande. I Sverige genomförs allmänna val på en söndag, för att öka möjligheten och förutsättningarna till ett stort valdeltagande. En sådan ändring innebär en tydlig risk att valdeltagandet minskar och kan svårigen bidra till att uppnå målen med ökat valdeltagande och stärkt förtroende för valsystemet.

Det är också svårt att se hur förslaget om att inrätta en unionsomfattande valkrets, där ledamöterna väljs genom en sluten lista, går att konsolidera med ansatsen att öka den demokratiska legitimiteten och att föra ledamöterna närmare väljarna.

Sammanfattningsvis kan konstateras att de föreslagna ändringarna till stor del strider mot såväl subsidiaritetsprincipen, som de uttalade ändamålen med förslaget.

Michael Arthursson
Partisekreterare, Centerpartiet